

OBSAH

PRAKTICKÁ FILOZOFIE NA ZÁKLADĚ SOCIOLOGIE

Předmluva	11
Oddíl I. O podmínkách přírodních	13
§ 1. Všeobecné rozčlenění přírodních činitelů	15
§ 2. Působení podnebí na člověka, na jeho tělo, charakter a letoru	16
§ 3. Vliv časů ročních a denních	21
§ 4. Působení půdy	22
§ 5. Působení vody	24
§ 6. Působení rostlin a zvířat	25
§ 7. Působení potravy	26
§ 8. Všeobecné vzezření přírody	29
§ 9. Vliv světový	31
§ 10. Mění se vliv přírody?	31
§ 11. Shrnutí posavadních úvah	32
Oddíl II. Působení člověka na člověka	35
Část I. Individuum	37
§ 12. Pojem individua	37
§ 13. Vlastnosti tělové	38
§ 14. Vlastnosti duševní	39
§ 15. Rozumová činnost ze stanoviska sociologického	43
§ 16. Klasifikace vědecké práce, vědy abstraktní	45
§ 17. Vědy konkrétní	45
§ 18. Vědy praktické	46
§ 19. Estetika	46
§ 20. Filologie	46
§ 21. Filozofie, logika, metodika, pedagogika	47
§ 22. City a vůle z hlediska sociologického	49
§ 23. Klasifikace citů a snah	50
§ 24. Převaha nižších citů a snah	51
§ 25. Egoistické city a pudy	52
§ 26. Člověk jako bytost chybná a hříšná	52

Část II. Rodina	55
Kapitola 1. Styky pohlavní	55
§ 27. Řád pohlavní	55
§ 28. Příčiny a pohnutky sňatků	58
§ 29. Rozvody a sňatky rozvedených	61
§ 30. Plodnost manželská	62
§ 31. Plodnost nemanželská	63
§ 32. Pohození a vraždění dětí	65
§ 33. Abortus a mechanické zamezování početí	68
§ 34. Prostituce	69
§ 35. Malthusova teorie	73
Kapitola 2. Rodina	78
§ 36. Formy manželství	78
§ 37. Pohlavní a rodinné poměry národů neosvícených	80
§ 38. Promiskuita	81
§ 39. Polyandrie	83
§ 40. Polygynie	86
§ 41. Monogynie	89
§ 42. Vývoj rodiny, endogamie a exogamie	90
§ 43. Teorie o vývoji rodiny a jejich kritika	96
§ 44. Moje teorie vývoje rodiny	98
§ 45. Stav manželský a svobodný	103
§ 46. Působení jak fyzické, tak mravní rodinného žití vůbec	107
§ 47. Rodiče a děti a děti mezi sebou	111
§ 48. Příbuzenství, posloupnost a dědičné právo	112
§ 49. Postavení ženy	113
§ 50. Postavení dětí	113
§ 51. Čeleď	114
Část III. Společnost	115
Kapitola 1. Síly společenské	115
A. Teorie o vzniku společnosti	115
§ 52. Úkol našeho rozboru	115
§ 53. Teorie o vývoji společnosti	116
§ 54. Společnost družstvem hospodářským	117
§ 55. Společnost družstvem nábožensko-mravním	119
§ 56. Teorie patriarchální	119
§ 57. Novější pochybnosti o teorii patriarchální	122
§ 58. Maineovy protidůvody	123
§ 59. Zádruha a mir	125
§ 60. Společnost nevznikla z patriarchální rodiny	130

§ 61. Společnost jako organismus. H. Spencer	134
§ 62. Společnost není organismem	135
B. Principy organizace společnosti	137
§ 63. Pojem společnosti	137
§ 64. Sympatie a egoismus	139
§ 65. Úloha sympatie a citů vůbec	142
§ 66. Rodina a přátelství	143
§ 67. Podíl rozumu na službě společenské	144
§ 68. Dělbá práce	145
§ 69. Klasifikace práce	146
§ 70. Organizace práce logická	147
§ 71. Organizace práce sociologická. Vláda	147
§ 72. Axiomata společenské organizace	148
§ 73. Stupně dělby práce	149
§ 74. Velicí mužové	150
§ 75. Hodnota práce praktické	152
§ 76. Hodnota práce teoretické	153
§ 77. Hodnota umění	156
§ 78. Hodnota mravnosti	156
§ 79. Klasifikace nejhlavnějších sociálních funkcí	157
§ 80. Třída výživná	159
§ 81. Třída branná	160
§ 82. Vojna a mír	162
§ 83. Typy společností vojenské a průmyslové	164
§ 84. Dělbá na třídy pracující a zprostředkující	166
§ 85. Moc duchovní a světská	168
§ 86. Společenský konsenzus	170
Kapitola 2. Řád společenský	171
§ 87. Veřejné mínění	171
§ 88. Řeč	173
§ 89. Písmo	177
§ 90. Obřady a mravy	178
§ 91. Stát a společnost	181
§ 92. Různé teorie o účelu státu	183
§ 93. Množství – rada – vůdce	184
§ 94. Suverenita	188
§ 95. Klasifikace ústav	189
§ 96. Nejlepší ústava	190
§ 97. Právomocnost politická	192
§ 98. Moc duchovní	193

§ 99. Poměr moci duchovní a světské	195
§ 100. Potřeba jednotného názoru o světě	196
§ 101. Zákony	197
§ 102. Důchod a majetek	199
§ 103. Teorie majetku	202
§ 104. Majetek soukromý a obecný	204
§ 105. Výhled v budoucnost	205
§ 106. Fyzické síly sociální, pohyb obyvatelstva	206
§ 107. Životnost	207
§ 108. Nadřazení a seřazení stářím	207
§ 109. Umístění obyvatelstva	207
§ 110. Plémě a národnost	207
§ 111. Národnosti a národy	212
§ 112. Míšení a křížení plemen a národností	214
§ 113. Moderní princip národnostní	219
§ 114. Mezinárodnost a všelidskost	222
Vysvětlivky	227
Ediční poznámka	237

ETIKA

Úvod	247
Oddíl I. Teoretické základy etiky	251
1. Stránka noetická. Cit, rozum, vůle	253
Etické termíny. Analýza pravidla Miluj svého bližního jako sebe sama. Altruismus. Hedonismus. Láska. Sebeláska. Láska k nepříteli. Otázka neodpírání zlu. Požadavek spravedlnosti. Humanitní princip, humanitismus, humanismus. Vývoj morálky. Vůle. Psychologie vůle. Jak vůle vzniká. Determinismus a indeterminismus. Sugescce. Cit, vůle, chtění. Co je nechtění. Jak vůle vzniká a vyvíjí se. Všeobecná teorie vůle.	
2. Stránka metafyzická. Etika a náboženství	312
Jednotný názor na svět, jeho obsah. Subjektivismus a objektivismus. Teismus, deismus, ateismus a mravnost a etika.	
3. Stránka sociální	326
Vědomí individuální a kolektivní. Komunismus a socialismus. Historie, historismus, historický důvod. Konzervatismus a radikalismus. O poměru politiky a etiky.	

Oddíl II. Pojednání o štěstí	337
1. Část všeobecná	339
Pesimismus a optimismus. Posouzení moderní civilizace; sebevražda.	
Subjektivismus a objektivismus. Potřeba vlastního mínění.	
2. Část speciální	350
a) Ve fyzickém ohledu	350
O jídle a pití. Alkoholismus. O šatstvu a bytě. Venkov a město.	
O čistotě tělesné a ošetřování těla v širším smyslu. Starost o zdraví.	
Práce fyzická a duševní. O potřebě sportu, her, zábavy, sokolování.	
b) V psychickém ohledu	359
Práce duchovní po stránce etické. O vzdělávání. O přepjatém	
intelektualismu. Civilizace. O úpadku, degeneraci, dekadenci.	
Regenerace a obrození národa. Sociální předpoklady regenerace	
národní. Nacionalismus, šovinismus. O politické regeneraci.	
Marx a socialismus. Obrození individuální. Nová filozofie	
a nový názor na svět vůbec.	
Oddíl III. Některé sociální a společenské problémy eticky důležité ...	379
O životě společenském	381
O přátelství	383
O manželství a rodině	384
O dětech a dospělých	389
O pohlavní výchově a mravnosti	391
O ženské otázce	395
O vlivu vývoje společnosti na rodinu	404
O prostituci	410
O vině a trestu	411
O charakteru	425
Vysvětlivky	431
Ediční poznámka	443
Příloha: Přednášky T. G. Masaryka na pražské univerzitě v letech	
1882–1914	447
Jmenný rejstřík	455